

GRUNDLAGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 7/2007 rd

**Regeringens proposition med förslag till lag om
ändring av lagen om Pensionsskyddscentralen
och till vissa lagar som har samband med den**

Till social- och hälsovårdsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 12 september 2007 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om Pensionsskyddscentralen och till vissa lagar som har samband med den (RP 53/2007 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att grundlagsutskottet ska lämna utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Maritta Hirvi, social- och hälsovårdsministeriet
- direktör Riitta Korpiluoma, Pensionsskyddscentralen
- professor Kaarlo Tuori.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- professor Pentti Arajärvi
- professor Olli Mäenpää
- juris licentiat Maija Sakslin.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om Pensionsskyddscentralen, lagen om pension för arbetstagarare, lagen om pension för lantbruksföretagare, lagen om kommunala pensioner och lagen om statens pensioner ändras. I Pensionsskyddscentralens representantskap och styrelse ska också ingå representation för pensionssystemen för den offentliga sektorn samt för arbetsgivarna och arbetstagarna.

Pensionsskyddscentralen ska täcka sina kostnader genom en kostnadsandel som tas ut hos pensionsanstalterna i förhållande till de arbetsinkomster som är försäkrade vid respektive pensionsanstalt och genom verksamhetsbaserade serviceavgifter för sina tjänster och genom sin

övriga avkastning. Ansvar för Pensionsskyddscentralens kostnadsandel fördelas mellan pensionsanstalterna inom arbetspensionssystemet för den privata sektorn och pensionssystemet för den offentliga sektorn enligt hur stor del av Pensionsskyddscentralens tjänster som riktar sig till dessa pensionsanstalter. Pensionsanstalterna inom den offentliga sektorn kommer dock stegvis att delta i finansieringen av Pensionsskyddscentralen.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2008.

I motiven till lagstiftningsordning sägs att pensionsanstalternas kostnadsandel av Pensionsskyddscentralens utgifter utgör betalning

för de tjänster som Pensionsskyddscentralen producerat för arbetspensionssystemet i egen- skap av samordnande organ, så andelen kan inte

betraktas som skatt eller avgift av skattenatur. Lagförslagen kan enligt motiven behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Finansieringen av Pensionsskyddscentralen

Regeringen föreslår att också pensionsanstalterna inom den offentliga sektorn ska delta i Pensionsskyddscentralens kostnader, visserligen med en mindre andel än pensionsanstalterna för den privata sektorn. Enligt 5 § i lagförslag 1 täcker Pensionsskyddscentralen sina kostnader genom en kostnadsandel för pensionsanstalterna, verksamhetsbaserade serviceavgifter och sin övriga avkastning. När pensionsanstalternas kostnadsandel fastställs ska det säkerställas att Pensionsskyddscentralens medel förslår till att täcka de utgifter som Pensionsskyddscentralens uppgifter och verksamhet medför och till att upprätthålla tillräcklig likviditet. Kostnadsandelen fördelas mellan pensionsanstalterna i förhållande till de arbetsinkomster som är försäkrade i respektive pensionsanstalt. Kostnadsandelens belopp och betalningstidpunkt bestäms enligt ansvarsfördelningsgrunderna i 183 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Grunderna fastställs av social- och hälsovårdsministeriet.

I ett tidigare utlåtande (GrUU 30/2005 rd) har utskottet påpekat följande om pensionsanstalternas ansvar för Pensionsskyddscentralens utgifter: "Med tanke på kraven på en god förvaltning har utskottet fäst sig vid att de pensionsanstalter i den privata sektorn som står under Pensionsskyddscentralens tillsyn... svarar för centralens kostnader... Det här arrangemanget är i sin helhet inte helt problemfritt med tanke på kraven på en opartisk, trovärdig och i övrigt tillbörlig tillsyn. Ju mer Pensionsskyddscentralens uppgifter ökar och ju tydligare de förvandlas från ett för pensionsanstalterna gemensamt organs uppgif-

ter till offentliga förvaltningsuppgifter, desto mer börjar pensionsanstalternas ansvar för kostnaderna för centralens verksamhet likna skatteplikt."

Utskottet har ingenting att anmärka på att Pensionsskyddscentralens utgifter täcks med verksamhetsbaserade serviceavgifter och övrig avkastning. Däremot har utskottet svårt att betrakta kostnadsandelen fastställd på det föreslagna sättet som en ersättning för en specifik prestation. Av lagen framgår heller inte exakt och entydigt hur beloppen beräknas eller vem som har rätt att besluta om dem. Pensionsanstalterna för den offentliga sektorn, sjömanspensionskassan och lantbruksföretagarnas pensionsanstalt ska enligt beslut av statsrådet betala en mindre andel än de privata pensionsanstalterna och kostnadsandelens belopp bestäms i sista hand enligt ansvarsfördelningsgrunder fastställda av social- och hälsovårdsministeriet. Det här fyller inte kravet på att förfarandet ska vara lagfäst. Kostnadsandelen bestäms på ett sätt som liknar skatteplikt. Därför bör regleringen enligt utskottet lämpligen preciseras så att den fyller de konstitutionella kraven på en skattelag (se lagen om tillsynsavgift till Finansinspektionen och 15 a—15 d § i kommunikationsmarknadslagen).

Enligt motiven till propositionen avser statsrådet att särskilt klarlägga Pensionsskyddscentralens status senare. Med hänvisning till sitt tidigare utlåtande (GrUU 30/2005 rd) anser utskottet att utredningsarbetet bör fortsätta. Det bör bli klarlagt om Pensionsskyddscentralen kan överlåta sina förvaltningsuppgifter på de statliga myndigheterna eller om centralen kan bli en del av det statliga myndighetsmaskineriet.

Utlåtande

Grundlagsutskottet anför

*att lagförslagen kan behandlas i vanlig
lagstiftningsordning.*

Helsingfors den 5 oktober 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
vordf. Jacob Söderman /sd
medl. Tuomo Hänninen /cent
Ulla Karvo /saml
Elsi Katainen /cent
Kimmo Kiljunen /sd
Esko Kiviranta /cent
Kari Kärkkäinen /kd
Elisabeth Naucclér /sv

Ville Niinistö /gröna
Mikaela Nylander /sv
Tuula Peltonen /sd
Veijo Puhjo /vänst
Tapani Tölli /cent
Tuulikki Ukkola /saml
Ilkka Viljanen /saml
Antti Vuolanne /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Kalevi Laaksonen.